

Vaivaishiiren hoito ja ruokinta

Vaivaishiiri *Micromys minutus* on Euroopan pienin jyrsijälaji. Sen kanssa samaa kokoluokkaa ovat afrikkalainen kääpiöhiiri ja kääpiöhyppyrötti. Vaivaishiiri elää luonnonvaraisena myös Suomen luonnossa. Lajia esiintyy laajalti Euroopassa ja Aasiassa. Lemmikkinä vaivaishiiri on maassamme hyvin uusi tulokas. Eksoottisten lemmikkien harrastajien parissa lajia on kuitenkin pidetty lemmikkinä ja kasvatettu jo kauemmin esimerkiksi Hollannissa. Vaivaishiiri soveltuu hyvin lemmikiksi.

Vaivaishiiri ei ole sama asia kuin minihiiri tai kääpiöhiiri: minihiiret ovat tavallisia kesyhiiriä, jotka on valikoimalla jalostettu pienikokoisiksi. Kääpiöhiiri taas on toinen erittäin pieni hiirilaji, joka on kotoisin Saharan eteläpuolisesta Afrikasta.

Vaivaishiiri on väritykseltään punaruskea, vatsapuoli on hiukan vaaleampi. Nuoret yksilöt ovat harmaamman ruskeita. Vaivaishiirellä on tuuhea kaksikerroksinen turkki ja se on muutoinkin karaistuneempi ja kestävämpi kuin kääpiöhiiri. Vaivaishiiri painaa vain 4-12 grammaa ja niiden ruumiin pituus on 5-7 cm. Vaivaishiirellä on erikoistunut tarttumahäntä, jota hiiri käyttää ”viidentenä raajana” kiipeillessään ketterästi ohuilla oksilla ja korsilla. Myös vaivaishiiren käpälät ovat erityisesti kehittyneet kiipeilyä varten. Vaivaishiiren elinikä on 1-3 vuotta.

Vaivaishiiret saattavat olla lajitovereitaan kohtaan vihamielisiä. Vaivaishiiren voi asuttaa yksinkin. Mikäli kaksi samaa sukupuolta olevaa hiirtä tulevat hyvin toimeen keskenään, niistä on seuraava toisilleen. Mikäli pidetään yhdessä pariskuntaa, on varauduttava poikasten tuloon.

Vaivaishiiri saavuttaa sukukypsyyden 8-12 vk iässä, mutta näin nuorilla yksilöillä ei pidä vielä teettää poikasia. Kantoaika on 17-19 vuorokautta ja poikasia syntyy kerralla 1-6. Poikaset syntyvät karvattomina ja kehittyvät nopeasti. Ne lähtevät pesästä jo pariviikkoina ja emovieroittaa ne 3 viikon iässä. Poikaset on turvallisinta siirtää eri terraarioon n. 4 viikon iässä, sillä vanhemmat voivat muuttua hyvin aggressiivisiksi vanhempia poikasia kohtaan ja vahingoittaa niitä pahoin, etenkin mikäli emo on pian synnyttämässä seuraavan poikueen. Vaivaishiirten parinmuodostus edellyttää joidenkin lähteiden mukaan kilpailutilannetta lajitovereidenvälillä, eikä sattumanvaraisesti yhdistetty pariskunta välttämättä lisäänty.

Muistathan, että hiirten pyydystäminen lemmikiksi luonnosta on laissa kiellettyä. Hanki vaivaishiiret siis näitä kasvattavalta henkilöltä, ja pyydä hankkimillesi hiirille myös todistus niiden alkuperästä. Tällaisesta käy hyvin SNL ry:n muiden hiirilajien rekisteröintikaavake. Paperista tulisi ilmetä vähintään eläinten laji, sukupuoli, syntymäaika ja kasvattajan sekä omistajan tiedot, mielellään myös tiedot hiirten polveutumisesta.

KÄSITTELY

Vaivaishiiri on kesytettävissä täysin käsikesyksi. Ne ovat perusluonteeltaan uteliaita ja rohkeita, vaikka nuoret yksilöt saattavatkin olla hyvin säikkyjä. Vaivaishiiri kannattaa totuttaa käsittelyyn hitaasti ja kärsivällisesti, hiiren ehdoilla. Koska vaivaishiiri on erittäin pieni, se ei sovellu lasten käsiteltäväksi. Urokset ovat usein naaraita rohkeampia.

Kesyntynyt vaivaishiiri on helppointa ottaa käteen sen kiipeillessä terraarionsa oksilla, utelias yksilö kiipeää kädelle itsekin mikäli se tarjoaa hiirelle mahdollisuuden päästä vielä korkeammalle. Vaivaishiirtä käsitellessä kannattaa muistaa, että hiiri pyrkii aina kiipeämään ylöspäin. Se saattaa yhdessä vilauksessa kipittää käsivarttasi pitkin olkapäälle ja sieltä pään päälle. Myös säikähtäessään ja pyrkiessään pakoon vaivaishiiri kiipeää korkeammalle, mikäli mahdollista. Vähemmän kesy yksilö kannattaa pyydystää käyttämällä apuna vessapaperirullan hylsyä. Vähän vilkasta yksilöä voi sen kädellä ollessa varovasti pitää kiinni hännän tyviosasta.

ASUMUS JA TARVIKKEET

Vaivaishiiri on aktiivinen hiirilaji, joka liikkuu paljon myös päiväsaikaan. Kiipeilymahdollisuudet ovat vaivaishiirelle tärkeitä, joten terraario tulee valita ja sisustaa etenkin tätä silmällä pitäen.

Sopiva asumus vaivaishiirelle on korkean mallinen lasiterraario, jossa on tiheästä verkosta tai reikälevystä rakennettu kansi. Liukuovellinen terraariomalli on hyvä, mutta ovilasien väliin jäävä rako on muistettava tarkistaa - vaivaishiiri mahtuu hyvin pienestä raosta. Häkki soveltuu huonosti vaivaishiiren asumukseksi. Asumuksen koon tulisi olla parille hiirelle n. 50 x 30 x 50 cm, mutta terraario saa mielellään olla suurempikin. Vaivaishiiri ei paksuturkkisena tarvitse lisälämmönlähteitä, huoneenlämpö on täysin riittävä.

Kuivikkeeksi käy kutterinpuru tai kuiviketurve. Tärkeintä terraariossa ovat runsaat ja monipuoliset kiipeilymahdollisuudet. Vaivaishiiri ei vietä aikaansa terraarion pohjalla, mikäli se saa valita. Sisusta terraario erilaisilla oksilla, varvuilla ja korsilla. Maantasolla olevia piilopaikkoja vaivaishiiri ei juuri hyödynnä, mikäli suojapaikkoja on tarjolla korkeammalla. Laita vaivaishiirelle pesäksi esim. pieni lintujen pesäkori, oksaan ripustettuna mahdollisimman korkealle. Tarjoa pesänrakennustarpeiksi pehmeää heinää, kuivia sammalia tai ekokuitua. Vaivaishiiri rakentaa näistä pallomaisen pesän itse valitsemaansa paikkaan. Varsinaisia pallopesän rakentajia ovat kantavat naaraat, muutoin hiiret rakentavat suojakseen vaatimattomamman pesän.

Juomapullojen kuulat saattavat olla pienelle vaivaishiirelle ongelmallisia: jos laitat hiirillesi juomapullon, seuraa että hiiret varmasti saavat siitä vettä ilman vaikeuksia. Varmempi vaihtoehto on linnuille tarkoitettu juomavesiautomaatti.

Asumusta ei tarvitse siivota niin usein kuin esimerkiksi kesyhiirten, sillä vaivaishiiret tuottavat hyvin vähän jätöksiä. Paras ohjesääntö terraarion siivoustarpeen määrittämiseen on silmämääräisesti arvioida koska puhdistus näyttäisi olevan tarpeellista. Vesi- ja ruokapisteiden ympäristön siivous saattaa olla tarpeen useammin kuin muun terraarion.

RUOKINTA

Vaivaishiirille soveltuu hyvälaatuinen hiirten siemenseos. Vaivaishiiret syövät mielellään myös undulaattien tms. pienten häkkilintujen siemenseoksia, mutta näiden ravintosisältö ei yksinään ole hiirille riittävä, vaan sitä on täydennettävä tuoreruoalla ja eläinproteiinilla. Eläinproteiinin lähteeksi soveltuvat kissan tai koiranpennun kuivaruoka, vähärasvainen jauheliha ja jauhomadot sekä sirkat. Ruokaa ja vettä tulee olla aina saatavilla.

Tuoretta ruokaa kannattaa antaa kuivaruoaan lisäksi, vaikka vaivaishiiret syövätkin sitä vain vähän. Erilaiset hedelmät ja vihannekset ovat hyviä, esim. kiinankaali, omena, kurkku, tomaatti, päärynä ja salaatti. Annettavat vihannekset pitää aina muistaa pestä tai kuoria huolella. Kesäisin voi antaa tuoretta ruohoa, voikukan lehtiä ja apilaa. Silloin tällöin voi antaa kuivaa leipää tai koirankeksiä nakerrettavaksi. Viherruoan lisäksi vaivaishiirellekin voi antaa erilaisia puuroja, perunamuusia, keitettyä makaronia tai riisiä. Mukaan voi lisätä myös kermaviiliä.

MITÄ VAIVAISHIIREN KANSSA VOI TEHDÄ?

Vaivaishiirten omistaja haluaa varmastikin käyttää aikaa ja vaivaa hiirtensä terraarion kauniiseen sisustukseen. Kun sisustat terraariosta pienen ikkunan elävään luontoon, on hiirten asumus hieno ja ihastuttava osa kotiasi! Vaivaishiirille ei järjestetä näyttelyluokkia.

Suomen Näyttely- ja Lemmikkihiiret ry
sähköposti: snl@hiiret.fi
<http://www.hiiret.fi/>